

התודה; אבל אם מקריב הוא תחילה את השניה שהפריש, טעונה חליפי התודה לחם, ואת הראשונה שאבדה יקריב בלי לחם; כך אי אפשר לומר, כי:

אי לפני כפרה, כבר **תנינא** שהיא טעונה לחם, שהרי שנינו בברייתא – שהיא עוסקת בתודת חובה, מדקתני "מנין למפריש תודתו", ולא קתני "מנין למפריש תודה" – מנין שאיזה מהן שירצה יקריב ולחמה עמה. (17)

אי לאחר כפרה, כבר **תנינא** שהיא אינה טעונה לחם, שהרי שנינו בברייתא, שהראשונה להקרבה היא בלבד טעונה לחם, והשניה פטורה.

אלא שמא תאמר אחליפי תודת נדבה: חילוקו של רבי יוחנן אינו בחליפי תודת חובה שבה עוסקת הברייתא, אלא בחליפי תודת נדבה, היינו, שלא נתחייב להביא תודה אלא אמר על בהמה "הרי זו תודה" שאינו חייב באחריותה, ונאבדה, והפריש אחרת תחתיה על אף שלא היה מחוייב; ובא רבי יוחנן לומר, שאף בזו יש חילוק בין לפני כפרה בין לאחר כפרה;

אף כך אי אפשר לומר, כי הדין אינו כן,

אלא: **בין לפני כפרה בין לאחר כפרה טעונות לחם**, ומשום שמרבה בתודות הוא – כלומר, הרי אין התודה שהפריש תחת זו שנאבדה חליפי התודה הראשונה, עד שנפטרנה מהבאת לחם כיון שנמצאה הראשונה והקריב עמה לחם, כי אין זו אלא תודה נוספת שנדב, ונמצאו שתי התודות – תודות גמורות, הטעונות לחם.

אלא שמא תאמר לפרש את חילוקו של רבי יוחנן אולד של תודת נדבה, ובא רבי יוחנן לומר, שאם הקריב את הולד קודם שנתכפר בתודה עצמה, הרי היא טעונה לחם, ולא פטרה הברייתא את הולד מן הלחם אלא כשהקריב את הולד לאחר שנתכפר בתודה עצמה;

אף כך אי אפשר לומר, שאין הדין כן, אלא: **בין שהקריב את הולד לפני כפרה בתודה עצמה, ובין שהקריבו לאחר כפרה, אין טעונין לחם**, ומשום שאין הולד "תודה", אלא מותר דתודה [תוספת שגדלה על התודה] היא, ואין התוספת חייבת בלחם.

אלא מפרשת הגמרא את חילוקו של רבי יוחנן, אולד של תודת חובה; ובא רבי יוחנן ללמד שאם הקריב את הולד לפני כפרה הרי

בשם מהר"י פערלא שהביא כמה ראשונים הסוברים, שארבעה אלו חייבים להביא תודה, וראה עוד שם.

17. הנה רבי יוחנן אמר, שאם מקריב את השניה קודם הראשונה, טעונה היא לחם, ומשמע, שאין הוא יכול להקריב תחילה את זו בלי לחם, ואת הראשונה עם לחם; ולפי זה משמע, דמה

ששנינו בברייתא "איזה מהן שירצה יקריב, ולחמה עמה", אין הכוונה שיכול להקריב את הלחם בין עם זו שנקרבת ראשונה ובין עם זו שנקרבת שניה, אלא מוכרח הוא להביא את הלחם עם זו שנקרבת ראשונה, ולא באה הברייתא לומר אלא, שיכול הוא להקריב את השניה תחילה ולהביא עמה לחם, ואין חייב להקריב את זו שנאבדה עם הלחם.

הולד טעון לחם, וכדמפרש טעמא ואזיל.⁽¹⁾

רבי יוחנן:

אבל אם הקריב את הולד לאחר כפרה, אין הוא טעון לחם.

אמר רב יצחק בר יוסף אמר רבי יוחנן:

חילופי תודת נדבה: בין לפני כפרה בין לאחר כפרה טעונות לחם, כי מרבה בתודות הוא.

ומפרשת הגמרא: מאי קא משמע לן, דקסבר רבי יוחנן: אדם מתכפר בשבחה שהשיבחה ההקדש היינו הולד. כלומר שיכול הוא להתכפר ולצאת ידי חובת תודתו בולד התודה, ואף שהולד קדוש בלאו נדרו, ולא הפריש אותו לנדרו; וכיון שיוצא הוא ידי חובתו בולד ההקדש, אף הולד קרוי "תודה" וטעון הוא לחם; ⁽²⁾ ואין הוא פטור מן הלחם אלא כשמקריבו לאחר שכבר נתכפר, שאין הולד תודה, כי כבר יצא ידי נדרו.

ולד תודת נדבה: בין לפני כפרה בין לאחר כפרה אין טעון לחם, כי מותר תודה הוא.

ולד תודת חובה, וחילופי תודת חובה [היינו, הן זו שהביא תחת זו שנאבדה, והן זו שנאבדה]: לפני כפרה טעונות לחם, לאחר כפרה אין טעונות לחם; וכפי שנתבאר לעיל.⁽³⁾

מוסיפה הגמרא:

הלכה למשה מסיני היא בחמש חטאות שהן מתות, ואלו הן: ולד חטאת, תמורת חטאת, חטאת שמתו בעליה, חטאת שנתכפרו בעליה, חטאת שעברה שנתה.

הוי בה נמי אביי כי האי גוונא, אף אביי נתקשה במימתו של רבי יוחנן כשם שנתקשה בה רב עמרם, ואף הוא ביאר את דבריו כפי שפירשה רב עמרם.

אמר שמואל: כל שבחטאת מתה, בתודה אין טעונה לחם. כל קרבן שאירע בו איזה

איתמר נמי ככל אשר נתבאר לעיל בדעת

1. ראה ב"שפת אמת", כיצד יהא דין התודה שמביא אחר הולד, אם היא טעונה לחם.

ב. בדין תמורת הקדש אם אדם מתכפר בה כמו בולד נחלקו הראשונים והאחרונים: ראה בלשון הרמב"ם שהובאה בהערה בהמשך הסוגיא, וראה ב"קרבן אורה" כאן, ברש"ש כאן, ב"חזון איש" תמורה סימן לג ז; וראה עוד ב"קהלות יעקב" תמורה סימן יד, ומה שהביא בדין זה ב"שלמי יוסף" סימן קטז ד"ה ובאמת.

2. א. לשון רש"י הוא: דקסבר אדם מתכפר בשבחה שהשיבחה הקדש לאחר שהוקדש, הלכך כיון דאילו אבדה התודה נפיק ידי נדבתו [לכאורה צ"ל חובתו] בולד, "תודה" קרינן ביה, וטעונה לחם אם הקריבה תחילה, דהא אהני ליה דבהאי יצא ידי נדרו; אבל ולד תודת נדבה דלאו עליה רמיא אם אבדה, ליכא למימר אולד במקום תודה הוא, וכו' מתכפר, דהא אם האם קיימת, מן הדין צריך להקריבה, ואם אבדה, בלא ולד נמי הוי מפטרי.

3. כתב הרמב"ם [פסולי המוקדשין יב ח]: ולד תודה [של חובה] ותמורתה, והמפריש תודתו [של חובה] ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, אם הביאן לאחר שכפר בתודה ראשונה אינן טעונין לחם, ואם עדיין לא

במשנה שמביאה הגמרא; ולדברי שמואל היה לנו לומר שתהא התודה טעונה לחם!?

דתנן במסכת תמורה כב ב: המפריש חטאתו ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, ונמצאת הראשונה, והרי שתיהן עומדות:

הרי זה מתכפר באחת מהן, והשניה תמות, דברי רבי.

וחכמים אומרים: אם נמצאת הראשונה קודם שנתכפר בשניה, לא תמות אפילו אחת מהן, כי אין חטאת מתה אלא שנמצאה לאחר שנתכפרו בעלים באחרת שהפריש —

ומשמע לדעת חכמים: הא אם נמצאת הראשונה קודם שנתכפרו בעלים בשניה, והרי שתיהן עומדות ונתכפר באחת מהן, הרי השניה רועה. וכנגדה בתודה יש לנו לומר שהיא טעונה לחם!?

ומשנינן: **שמואל** שאמר כלל כל שבחטאת מתה בתודה אינה טעונה לחם — **כרבי סבירא ליה, דאמר חטאת שהיתה אבודה בשעת הפרשה,** אפילו נמצאת קודם שכיפרו הבעלים בשניה, כיון שהקריב את השניה, הרי הראשונה מתה. ולשיטת רבי, אכן כלל זה אמת הוא. (4)

ענין, שאילו היה קרבן זה קרבן חטאת היתה החטאת הולכת למיתה מחמת אותו ענין, הרי אם היה זה קרבן תודה, יקריבנו, אבל לא יביא לחם עמו.

וכל שבחטאת, אם היה ענין זה גורם שתהיה החטאת רועה בעדר עד שיפול בה מום, הרי אם אירע ענין זה בתודה, יקריבנה, ואף טעונה היא לחם, ומפרש לה ואזיל.

מתיב רב עמרם מן הסיפא של הברייטא שהובאה כבר לעיל ע ט ב:

מהו אומר "התודה יקריב"? **מנין למפריש תודתו ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, ונמצאת הראשונה, והרי שתיהן עומדות, מנין שאיזו מהן שירצה יקריב תחילה ולחמה עמה? תלמוד לומר: "התודה יקריב".**

יכול תהא שניה להקרבה טעונה לחם, תלמוד לומר "יקריבנו", אחד ולא שנים.

ומן הסיפא הפוטר את השניה מן הלחם, תיקשי לשמואל, שהרי:

ואילו גבי חטאת כי האי גוונא — שנאבדה חטאת והפריש אחרת תחתיה, והיו שתיהן עומדות, והקריב את האחת — הרי השניה רועה לדעת חכמים ולא מתה, כפי שיבואר

לפירוש רש"י שאם שתיהן עומדות הרי שתיהן טעונות לחם; גם לשונו של הרמב"ם בחילוקו באיזה אופן טעון לחם ובאיזה אופן אין טעון לחם, צריך ביאור; גם על מה שכתב שתמורת תודת נדבה טעונה לחם, הקשו עליו מן הסוגיות דלקמן, ויש שהגיהו את לשונו, ראה שם בכל זה.

4. [קצת יש לעיין: למה האריכה הגמרא, ולא

כיפר בה והרי היא וחליפתה או היא וולדה או היא ותמורתה עומדות הרי שתיהן צריכות לחם; במה דברים אמורים בנודר תודה, אבל תודת נדבה חליפתה ותמורתה טעונין לחם, וולדה אין טעון לחם בין לפני כפרה בין לאחר כפרה.

ונלאו האחרונים — ראה "קרן אורה" כאן ו"זבח תודה" כאן ו"ספר המפתח" — למצוא מקור לדברי הרמב"ם [שלא כמבואר בסוגייתנו

ומקשינן: אלא רועה לרבי, היכי משכחת לה [האיך תמצא לדעת רבי חטאת רועה]?

הרי בהכרח משכחת לה חטאת רועה לרבי רק כדרבי אושעיא. דאמר רבי אושעיא: הפריש שתי חטאות לאחריות, שאם תאבד האחת יקריב את השניה, (5) הרי זה מתכפר

באיזה מהן שירצה, והשניה תרעה.

והשתא תיקשי: והא גבי תודה כי האי גוונא — שהפריש שתיים לאחריות — אין זו שהקריב שניה טעונה לחם; ואילו שמואל אמר כל שבחטאת רועה, בתודה טעונה לחם! (6)

אלא לאחריות החטאת, דהיינו אם תאבד, אבל אם לא נאבדה לא נתקדשה! ונראה לר"י, דכל כי האי גוונא גמירי לה דרועה; וראה עוד בזה בהערה בהמשך הענין.

6. א. מלשון רש"י ומהפירוש המיוחד לו נראה בביאור הקושיא: אלא רועה לרבי היכי משכחת לה, דהיינו, כיון שדברי שמואל נאמרו לשיטת רבי, ושמואל הרי כלל "כל שבחטאת רועה, בתודה טעונה לחם", הרי בהכרח שאף לרבי יש אופן שהחטאת רועה; ואופן זה הרי הוא כדרבי אושעיא, ואם כן תיקשי: הרי בתודה אינה טעונה לחם.

אך מדברי התוספות שכתבו: רועה לרבי היכי משכחת לה, דרבי אושעיא אליבא דרבי אמרה כדאיתא בתמורה; משמע, שקושיית הגמרא היא: הרי אף לדעת רבי איכא חטאת שהיא רועה וכדאמר רבי אושעיא, וכנגדה בתודה הרי אינה טעונה לחם.

ב. פירש רש"י מכתב יד: והא גבי תודה כי האי גוונא, אם הפריש שתי תודות לאחריות, אין שניה טעונה לחם, דהא ליכא למימר — כעין דאמרינן לעיל גבי חליפי תודת נדבה — "מרבח בתודות הוא", דהא ודאי לשם חדא חובה אפרשינהו, וכתוב "התודה", התודה טעונה לחם ולא חליפתה; ומבואר מדברי רש"י שהשניה קריבה, רק שאינה טעונה לחם כחליפי תודת חובה שנאבדה; וזה הוא לכאורה שלא כדברי

אמרה בפשיטות "שמואל כרבי סבירא ליה"; וביותר, הרי הקושיא על שמואל היתה, בין אם הקריב את זו שנאבדה ובין אם הקריב את זו שהפריש, למה השניה שהיא רועה אינה טעונה לחם, ולפי זה אין די במה שנאמר, דרבי סבירא ליה: חטאת שהיתה אבודה בשעת הפרשה הרי היא מתה, שבזה לא יתיישב עדיין למה אם הקריב ראשונה את זו שנאבדה, השניה אינה טעונה לחם; והיה לגמרא להביא את לשון המשנה: מתכפר באחת מהן והשניה תמות.

5. פירשו התוספות: לא בהפריש בזו אחר זו, דאם כן אין מתכפר בשניה, [שהרי כיון שהפריש אחת לחטאת, וחטאת הרי אינה באה בנדבה, אינו יכול להוסיף להקדיש אחרת לשם חטאת, שהרי הראשונה עומדת ולא נאבדה שיתחייב באחריותה], ו"מתכפר באחת מהן" משמע, באיזה שירצה; ובמפריש בבת אחת נמי לא איירי, ד"כל שאינו בזה אחר זה אפילו בבת אחת אינו", כדאיתא בפרק האיש מקדש [נ א], אלא כגון דאמר תיקדוש אחת מהן מתוך השתיים, כי היא ד"ליקדשו ארבעים מתוך שמונים" דלעיל [עח ב, דאמרינן "לאחריות קא מכוין"].

והתוספות בפסחים צו ב ד"ה הפריש שתי חטאות לאחריות פירשו גם כן דמיירי בכגון שאמר "אחת מהן תהא חטאת, והאחרת לאחריות", והוסיפו: וקשה לן, בשלא נאבדה החטאת, אמאי שניה תרעה, והא לא הוקדשה

"כל שבחטאת רועה בתורה אינה טעונה לחם", והרי כיון שהוא סובר כרבי שמעון, הרי לפי שיטתו אין כלל חטאת שהיא רועה?!

ומשנינן: שמואל נמי חדא קאמר [אף שמואל לא אמר אלא דבר אחד]: כל שבחטאת מתה, בתורה אין טעונה לחם. אבל החלק השני שנאמר משמו "כל שבחטאת רועה, בתורה טעונה לחם", לא אמר שמואל.⁽⁸⁾

שואלת הגמרא: מאי קא משמע לן שמואל בכלל זה?⁽⁹⁾

אלא, מיישבת הגמרא באופן אחר את קושייתו של רב עמרם:⁽⁷⁾

שמואל כרבי שמעון סבירא ליה — שלדעתו, כל חטאת שנתכפרו בעליה, הרי השניה מתה ולא רועה — דהרי אמר: **המש הטאות מתות**, ... חטאת שנתכפרו בעליה, ובכלל זה בין האופן שנחלקו בו רבי ווחכמים, ובנייה האופן שדיבר בו רבי אושעיא, הדין הוא שהשניה מתה ולא רועה; וניחא דברי שמואל שכלל "כל שבחטאת מתה בתורה אינה טעונה לחם".

ומקשינן: והא "חטאת רועה" לרבי שמעון לית ליה כלל?! כלומר, האין אמר שמואל

מכתב יד לא נראה כן, וצריך תלמוד; וראה לשון הפירוש המיוחס לרש"י, דרבי שמעון אינו סובר לא כרבי ולא כרבנן, וכונתו צריכה ביאור.

8. הנה לשיטת רש"י שקושיית הגמרא — לפי מה שסברה הגמרא ששמואל כרבי — היתה, מכח מה שאמר שמואל "כל שבחטאת רועה", תיקשי לכאורה: למה לא יישבה הגמרא מיד, דשמואל חדא קאמר; אבל לפירוש התוספות שקושיית הגמרא היתה, דלפי רבי נמי הרי משכחת לה חטאת רועה ובתורה אינה טעונה לחם, ניחא, שהרי אפילו אם שמואל לא אמר אלא דבר אחד, מכל מקום הרי אמר שדוקא משום שבחטאת מתה אינה טעונה לחם, אבל אם תמצא חטאת רועה, כנגדה בתורה היא טעונה לחם.

9. פירש רש"י מכתב יד: מאי קא משמע לן שמואל, כולהו [כלומר, כל החטאות המתות שהן אינן טעונות לחם בתורה] תנינא לעיל דאין טעונות לחם, והא ודאי ליכא למימר דכשעברה שנתה אתא לאשמועינן [שבחטאת היא מתה

התוספות — המובאים בהערה 5 — שפירשו את מה שאמרו "הפריש לאחריות", דהיינו שהקדיש אחת מתוך שתים, שהרי אם כן השניה אינה קדושה כלל.

ואכן ראה ב"שלמי יוסף" סימן קיח שהביא בשם הגרא"מ שך זצ"ל לדקדק מדברי הרמב"ם [שגגות ג ה] שלא כדברי התוספות, שכתב שם: הביא שתי חטאות על חטא אחד יקריב אי זו שירצה, והשניה תרעה ..; ומשמע ששתיהן קדושות; וראה גם ב"קרן אורה" שכתב מסברא דנפשיה שלא כהתוספות, ראה שם; [וראה עוד לקמן עמוד ב בהערה על דברי הגמרא "הא לחמה והא תיהוי אחריות", ולקמן פא א ברש"י מכתב יד ד"ה וליקדשו ובד"ה ולייתי, ובמה שנרשם בהערות שם על דבריו].

7. כן נראה בפשיטות כוונת הגמרא, שישוב זה בא במקום מה שאמרה הגמרא לעיל דשמואל כרבי סבירא ליה, כי אין צריך לכך, אלא כרבי שמעון סבירא ליה שמדבריו נראה שאף הוא סובר שהשניה תמות, כיון שנתכפרו בעליה, ואף אין סובר הוא כרבי אושעיא, אלא שלשון רש"י

אמר רבה: מי שהתנדב ואמר "זו תודה, וזו לחמה":

אם **אבד הלחם** שהפריש, הרי זה **מביא לחם אחר**, כי מאחר שנתנדב להקריבה לתודה, הרי היא מחייבת אותו בלחם, ואין מגרע מחובתו מה שאבד הלחם שהפריש.

אבל אם **אבדה תודה**, אינו **מביא תודה אחרת**, כלומר, אינו חייב להביא תודה אחרת כלל, שהרי לא נתחייב להביא תודה

ומפרשת הגמרא: שמואל שאמר כל שבחטאת מתה בתודה אינה טעונה לחם, דממילא משמע, ולד תודה שאבדה אינה טעונה לחם, שהרי ולד חטאת הוא מחמש חטאות המתות, **לאפוקי מדרכי יוחנן, דאמר לעיל:** ולד תודת חובה לפני כפרה טעון לחם, ומשום **דאדם מתכפר בשבח הקדש**

קא **משמע לן** שמואל **דלא** מתכפר בשבח הקדש, וולד תודה כיון שבחטאת למיתה הוא הולך, אינו טעון לחם אפילו הקריבו קודם שנתכפר בתודה עצמה.⁽¹⁰⁾

מסוגיית הגמרא לקמן פא א].
אך ראה ב"שלמי יוסף" סימן קטז שהביא מלשון רש"י **במעליה י ב שכתב** "ולד חטאת להכי מתה, שהרי אינה ראויה לכפרה שלא הפרישה מתחילה לכך, ותמורת חטאת נמי להכי מתה, שהרי באה בעבירה, ד"לא ימיר" כתיב, וחטאת שמתו בעליה נמי להכי מתה, דאין כפרה למתים דמיתתן כפרה עליהן", ואם כן, אם באמת היה הדין שאדם מתכפר בשבח הקדש, כי אז לא היה ולד חטאת הולך למיתה אלא לאחר כפרה בלבד, ותיקשי: מה ראייה משמואל שלא אמר אלא "כל שבחטאת מתה בתודה אינה טעונה לחם" שהוא אינו סובר כרבי יוחנן, והרי שמא באמת ולד חטאת קודם כפרה אינו הולך למיתה, ובתודה באמת טעונה לחם, וכדעת רבי יוחנן לעיל!?! [ואפשר, דכשם שדקדקה הגמרא מרבי שמעון שאמר סתם "חטאת שנתכפרו בעליה", שלמיתה היא הולכת בכל אופן, כך גם מלשון "ולד חטאת" שהזכיר רבי שמעון בדבריו משמע שבכל אופן למיתה הוא הולך, וראיית הגמרא משמואל הוא לפי מה שהסבירה הגמרא בדעתו שהוא סובר כרבי שמעון].

ובתודה אינה טעונה לחם], דהא תודה כשירה אפילו בת עשר שנים; [ויש לעיין: חטאת שמתו בעליה, שהיא מתה, ומשמע שבתודה אינה טעונה לחם, היכן תנינא?!].

10. **לכאורה אינו מובן**, איך נשמע משמואל לאפוקי מדרכי יוחנן, והרי לרבי יוחנן — בפשוטו — כשם שאדם מתכפר בשבח תודה כך מתכפר הוא בשבח חטאת ואינו הולך למיתה אלא כשכבר נתכפר באמו, כי בפשוטו עיקר הטעם שהוא הולך למיתה אינו אלא משום שאינו ראוי לכפרה, אבל אם הדין הוא שאדם מתכפר בו, כי אז אינו הולך למיתה; ואם כן איך נשמע משמואל שהולך למיתה ואינו טעון לחם!?! **וכתבו התוספות בד"ה מאי**, דאם ולד חטאת למיתה אזיל, אי אפשר שיתכפר בו; והיינו, שדין ולד חטאת שהוא הולך למיתה אינו תלוי במה שאינו מתכפר בו, אלא דין מחלט הוא, ומטעם זה עצמו אין ראוי להתכפר בו; ואם כן, הרי כיון שאמר שמואל דבתודה אינו טעון לחם, מוכח, שאין אדם מתכפר בשבח הקדש; [וראה מה שהקשו על דברי עצמם

[הלחם בא בגלל התורה], ואין תודה גלל לחם.⁽¹²⁾

ואמר עוד רבה:⁽¹³⁾ הפריש מעות לתורתו שנדר להביא,

ונתותרו מן המעות, כי קנה תודה רק 9-ב בחלקם, הרי זה מביא בהן — במעות שניתותרו — לחם.

אבל אם הפריש מעות ללחמי תודה וניתותרו, אין מביא בהן, במעות שניתותרו, אחר שהביא לחם מחלקם, תודה.

אלא נדב את זו לתודה והרי אבדה, ואף שהלחם קיים, אין הוא מתחייב בגללו להביא תודה אחרת; וגם אם ירצה להביא תודה אחרת אין הוא יכול להביאה עם הלחם שהפריש לתודה שאבדה, שהלחם הוקבע לתודה שאבדה ואינו יכול לשנותו לתודה אחרת, אלא ייפדה הלחם ויצא לחולין.⁽¹¹⁾

שואלת הגמרא: מאי טעמא, מה טעם החילוק בין תודה ללחם?

ומפרשת הגמרא: משום שלחם גלל תודה

לחם גלל תודה, וכיון דהוקבעה לזו פסול לאחרת —

וכתב על זה: והנה זה דאין הלחם ראוי לתודה אחרת, הטעם הוא: כיון דמהאי תודה נפטר כיון דאמר "הרי זו" ואבדה, אם כן לתודה אחרת אין הלחם ראוי, דלחמי תודה הם דבר שבחובה ואינו בא אלא מן החולין כדאמרינן במנחות פא [שם איירי לענין הבאת לחמי תודה ממעות מעשר שני], דאף על גב דעל התודה אמר "הרי זו", לעולם הלחם הוא דבר שבחובה כדאמרינן שם, אם כן, כיון דאינו בא אלא מן החולין, איך אפשר לצאת בהאי לחם שכבר הוא קודש; [ולכאורה מדברי התוספות המובאים בהערה 11, שתמהו על רש"י: איך מביא הוא תודה אחרת מדמי הלחם, מוכח לכאורה דלא כה"מקדש דוד" שאם עיקר הטעם שאינו מביא את הלחם לתודה אחרת הוא משום שדבר שבחובה הוא, אם כן למה לא יתנדב תודה בדמי הלחם, שאין זה דבר שבחובה, ורק את הלחם שהוא דבר שבחובה אינו יכול להביא מדמי הלחם].

13. ראה בגליון הגמרא שהגיהו כן, וכן נראה

11. א. נתבאר על פי הפירוש המיוחס לרש"י עם דברי רש"י בכתב יד, ועל פי הסוגיא בפסחים יג ב, ודברי ה"שפת אמת" וה"זבח תודה" כאן.

ב. כתב רש"י בפסחים יג ב ד"ה אין: אין מביא תודה אחרת על אותו לחם, ופודין אותו ויוצא לחולין ... בדמים יקח תודה, או לחם תודה אחרת.

והתוספות שם בד"ה אין, חלקו וכתבו: אין נראה, כיון דלחם גופיה לא חזי לתודה אחרת, דמים נמי לא חזו לתודה אחרת, דמאי שנא; ובפרק התודה [בהמשך הסוגיא כאן] אמר בהדיא, הפריש מעות ללחמי תודה וניתותרו, אין מביא בהן תודה אחרת; [וראה הערה 12].

12. הנה לכאורה טעם זה הוא לפרש למה כשהתודה קיימת הרי זה מחייב להביא לחם אחר, ואילו כשהלחם קיים אין זה מחייבו להביא עמו תודה; אך אין בזה טעם למה שכלול במימרא זו, שהלחם הוקבע לתודה זו ואינו יכול להביאו עם תודה אחרת.

וראה ב"מקדש דוד" סימן כט אות ד שהביא מה שכתב רש"י בפסחים יג ב: אבדה התודה אינו מביא תודה אחרת על אותו לחם,